

ПРОГРАММА

V Международного научно-методического онлайн семинара
**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКАМ:
ПЛОЩАДКА ОБМЕНА ПРОГРЕССИВНОЙ ПРАКТИКОЙ**

(18 февраля 2021 года)

Казанский федеральный университет
Институт филологии и межкультурной коммуникации
НОЦ «Институт Каюма Насыри»
Кафедра общего языкознания и тюркологии

**ТЕЛЛӘРГӘ ӨЙРӘТҮ МЕТОДИКАСЫН КАМИЛЛӘШТЕРҮ:
АЛДЫНГЫ ТӘЖРИБӘ БЕЛӘН УРТАКЛАШУ МӘЙДАНЧЫГЫ**
V Халыкара фәнни-методик онлайн семинар

ПРОГРАММАСЫ

(2021 ел, 18 нче февраль)

Казан федераль университеты
Филология һәм мәдәниялә багланышлар институты
“Каюм Насыри институты” фән һәм белем бирү үзәге
Гомуми тел белеме һәм тюркология кафедрасы

КАЗАНЬ
2021

**Регламент
проведения научно-методического семинара**

**Заседания конференции проходят в здании
Института филологии и межкультурной коммуникации
Казанского (Приволжского) федерального университета
(Казань, ул. Татарстан, 2)**

18 февраля 2021 г.

13:00 – 13.30 Торжественное открытие семинара

13.30-15:00 пленарное заседание семинара

15:00 – 17:00 Секционные заседания семинара

17:15 – 17:30 Закрытие семинара

**Регламент выступлений
Пленарный доклад – 25 минут
Секционный доклад – до 15 минут**

ТОРЖЕСТВЕННОЕ ОТКРЫТИЕ И ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ

[Ссылка](#)

КФУ, учебное здание № 33
(ул. Татарстан, 2. Ауд.261)

<p>13.00-13.30 <i>(Время московское)</i></p>	<p style="text-align: center;">Открытие семинара</p> <p>Приветствия.</p> <p>Замалетдинов Радиф Рифкатович Директор Института филологии и межкультурной коммуникации КФУ, д.ф.н., профессор</p> <p>Мустафа Онер профессор Эгейского университета, д.ф.н.</p> <p>Гусейнова Махира Наги кызы профессор Азербайджанского государственного педагогического университета, д.ф.н.</p> <p>Насипов Ильшат Сахиятуллович зав. кафедрой татарского языка и литературы Башкирского государственного педагогического университета им. М.Акмуллы, д.ф.н., профессор</p> <p>Селендили Лемара Сергеевна профессор кафедры крымскотатарской филологии Института филологии Крымского федерального университета имени В. И. Вернадского</p>
<p>13.30-15.00</p>	<p>Выступления участников семинара</p>

ПЛЕНАРНЫЕ ВЫСТУПЛЕНИЯ:

- 1. Фатхуллова К.С.** (Россия, Казань) Научно-методическое наследие А.Ш.Асадуллина
- 2. Öner M.** (Türkiye, Izmir) Ege Türkoloji Bölümünde Çağdaş Türk Yazı Dilleri Öğretimi ve Araştırması
- 2. Hüseynova M.N.** (Azərbaycan, Bakı) Türklər üçün ortaq ünsiyyət dilini reallaşdırmaq olduqca vacibdir
- 3. Селендили Л.С.** (Россия, г. Симферополь) Первые шаги в обучении крымскотатарскому языку (группа старшего возраста, неспециалисты)
- 4. Латфуллина Л. Г.** (Россия, Москва) Национальные культурно-языковые особенности в изучении русского языка
- 5. Файзуллина Г. Ч.** (Россия, Тобольск) Метрические записи XIX- начала XXвв. О тобольских бухарцах как историко-лингвистический источник

1 СЕКЦИЯ
ПРОБЛЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКАМ В КАЧЕСТВЕ РОДНОГО ЯЗЫКА
ТЕЛЛӘРНЕ ТУГАН ТЕЛ БУЛАРАК УКЫТУ МӘСЪӘЛӘЛӘРЕ

Модераторы:

Нурмухаметова Р.С., к.ф.н., доцент

Сибгаева Ф.Р., к.ф.н., доцент

Гайнуллина Г.Р. (Россия, Казан) Әмирхан Еники публицистикасында башлангыч мәктәптә туган телне өйрәтү мәсәләләренә карашлар

Галиева Р.Т. (Россия, Стерлитамак) Формирование положительной мотивации на уроках татарского языка и литературы как один из способов повышения качества образования

Галимьянова Р. Ф. (Россия, Дюртюли) Кейс-технология һәм аны татар телен укытуда куллану мөмкинлекләре

Галиуллина Г.Р. (Россия, Казан) Сыйныфтан тыш эшчәнлектә ономастик материалны куллану үзенчәлекләре

Галлямшина Э.Ф., Камалова В.М. (Россия, Казань) Обучение родному языку в свете требований ФГОС ДО

Гареева Р.Р., Гафарова А.И. (Россия, Уфа) Активные и интерактивные методы на уроках татарского языка

Гарифуллина Л.И. (Россия, Казань) Обучение родному (татарскому) языку в начальной школе

Гаязова Д.И. (Россия, Уфа) Проект технологиясен татар теле дәресләрендә куллану ысуллары

Дирзизова А.С. (Россия, Биектау) Татар теле дәресләрендә ярдәмлек сүзләр укытуда яңа алымнар куллану

Дирзизова Л.Р. (Россия, Казан) Туган тел һәм әдәбият дәресләрендә коммуникатив компетенцияләр булдыру

Жамалиева Т.С. (Россия, Шәле) Татар теле дәресләрендә халык җырларын куллану

Замалетдинов Р.Р. (Россия, Казань) О системе определения и оценки уровня владения татарским языком

Исхакова Р.Ш. (Россия, Уфа) Азнакай районында хәзерге татар теле лексикасын өйрәтү

Ишмухаметова С.Р. (Россия, Стерлитамак) Развитие устной и письменной речи на уроках родного (татарского) языка

Кәлимуллина Л.Ю. (Россия, Казан) Татар телен туган тел буларак өйрәтү

Мансурова З.Я. (Россия, Ураново) Роль внеурочной деятельности в обучении татарскому языку

Мигранова Л.Ш. (Россия, Стерлитамак) Изучение фразеологических единиц на уроках родного (русского) языка

Мирзаһитов Р.Х. (Россия, Казан) КФУда би-һәм полилингваль уқытучы кадрларны эзерләүнең торышы

Мухаметьянова Э.Р. (Россия, Москово) Совершенствование образовательной среды на уроках татарского языка и литературы

Насипов И.С., Гарифуллина Г.Р. (Россия, Уфа) Урта мәктәптә татар теле дәресләрендә эмоциональ-экспрессивлык чараларын куллану

Насипов И.С., Каюмова И.Х. (Россия, Уфа) Урта мәктәптә татар теле дәресләрендә искергән сүзләрне үзләштерү

Насипов И.С., Рамазанова А.Р. (Россия, Уфа) Изучение языковых особенностей романа «Дочь степи» Галимджана Ибрагимова в средней школе

Нәбиева Я.К. (Россия, Васильево) Схемалылык эш технологиясе куллану буенча тикшеренү нәтижәләре

Нәүмәтова Р.Р. (Россия, Казан) Татар теленә өйрәтүдә әхлакый кыйммәтләргә формалаштыру чарасы буларак мультипликацион фильмнар

Нуриева Ф.Ш. (Россия, Казан) Татар теле дәресләрендә этномәдәни компетенция формалаштыруда татар календарларының роле

Саматова И.Р. (Россия, Осиново) Татар телендә исем фигыль һәм аны уқыту үзенчәлекләре

Сафина Э.И. (Россия, Казан) Туган тел дәресләрендә татар сүзлекләре

Сәгъдиева Р.К., Хәснетдинов Д.Х. (Россия, Казан) Туган (татар) тел дәресләрендә электрон дәреслекләргә файдалану

Фәттахова Л.Н. (Россия, Бәләбәй) Хәзерге шартларда мәктәпләрдә татар теле һәм әдәбияты дәресләрен үткәрүнең кайбер үзенчәлекләре

Фәттахова Р.Ф., Шәмсетдинова Р.Р. (Россия, Казан) Татар теле дәресләрендә укучыларның тел байлыгын үстерү

Хаева Ф.Ж. (Россия, Казан) Татар теле һәм татар әдәбияты дәресләрендә куллану өчен, LearningApps.org сервисы ярдәмендә интерактив биремнәр төзү

Хәйретдинова Л.Н. (Россия, Казан) Татар теле һәм әдәбияты дәресләрендә проект эшчәнлеге

Хәснетдинова Р.Р. (Россия, Казан) Сәләтле укучыларны татар теленнән олимпиадага эзерләү

Һадиева Г.К., Кузьмина Х.Х. (Россия, Казан) Гомуми белем бирү оешмалары өчен татар телендә төзелгән дәреслекләрдә топонимик материалның кулланылышы

Шәрифуллина Р.И. (Россия, Чирмешән) Милли мәгарифнең белем сыйфатын күтәрүдә төп бурычлар

Юсупов А.Ф., Юсупова Н.М. (Россия, Казан) Татар теле һәм әдәбияты дәресләрендә дистанцион уқыту технологиясен куллану

2 СЕКЦИЯ

ПРОБЛЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКАМ В КАЧЕСТВЕ ВТОРОГО ЯЗЫКА ТЕЛЛӘРНЕ ИКЕНЧЕ ТЕЛ БУЛАРАК УКЫТУ МӘСЪӘЛӘЛӘРЕ

Модераторы:

Фатхуллова К.С., к.п.к., доцент

Мугтасимова Г.Р., к.ф.н., доцент

Абитова Я.С. (Россия, Казан) Рус балаларын татар теленә өйрәтүдә рольле уеннар

Айдарова С.Х. (Россия, Казань) Уроки татарского языка на краткосрочных курсах

Ашрапова А.Х., Гилязова Р.Р. (Россия, Казань) Интерактивный подход при обучении иностранному языку детей дошкольного и младшего школьного возраста

Гайсина Р.С. (Россия, Алабуга) Башлангыч сыйныф укучыларында этномәдәни компетенция формалаштыру юллары

Галиева Л.А. (Россия, Уфа) Русские фразеологизмы как средство формирования коммуникативной компетенции учащихся 7-8 классов

Гареева Р.Р., Гареева М.Р. (Россия, Уфа) Некоторые особенности разговорной речи студентов в полилингвальном образовательном пространстве

Гилязиева А.Н. (Россия, Казань) Игровые технологии в обучении татарскому языку в начальной школе

Гумерова Д.Р. (Россия, Казань) Развитие орфографической зоркости у младших школьников на уроках русского языка

Денмөхәммәтова Э.Н. (Россия, Казан) Башлангыч сыйныф укучыларын татар теленә өйрәткәндә предметара бәйләнешләр

Ибнеева А.М., Марданова З.Р. (Россия, Казань) Развитие коммуникативных компетенций учащихся на уроках литературы в начальной школе

Измайлова Г.А., Замалетдинова Г.Р. (Россия, Казань) Молодежный сленг в современном английском языке

Иргалина З.Г. (Россия, Уфа) Мобильные инновационные технологии в обучении иностранному языку

Кириллова З.Н. (Россия, Казан) Германия һәм Венгриядә татар телен укыту

Корбанова Г.Б. (Россия, Нефтекама) ФДБСын тормышка ашыру шартларында ижади фикерләүче шәхес формалаштыру

Латыпов Р.И. (Россия, Казань) Роль родного языка в обучении иностранному языку

Нәбиуллина Г.Ә., Абдуллина А.З. (Россия, Казан) Икетеллелек шартларында сөйләм этикеты гыйбарәләрен өйрәтү

Некрасова Т.В., Моисеенко Л.Н. (Россия, Омск) Нарративный подход в методике преподавания иностранного языка в условиях глобализации профессионально - ориентированного образовательного процесса

Нигамаева Г.Г. (Россия, Уфа) Развитие речи младших школьников в поликультурной среде

Сибгаева Ф.Р. (Россия, Казань) Формирование лингвокультурной компетенции на уроках татарского языка в вузе

Ферафонтова А. И. (Россия, Казань) Опора на родной язык в обучении русскому языку младших школьников

Шаймухаметова Р.Р. (Россия, Татарские Ямалы) Проектирование современного урока иностранного языка с позиции формирования УУД

Шакирова Г.Р. (Россия, Казань) Тел дәресләрендә лексик күнекмәләрне формалаштыру үзенчәлекләре

Юсупова Ә.Ш. (Россия, Казань) XIX гасыр татар теле үзәйрәткечләре

3 СЕКЦИЯ
ОБУЧЕНИЕ ЯЗЫКАМ: СОВРЕМЕННЫЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ
ТЕХНОЛОГИИ
ТЕЛЛӘРНЕ УКЫТУ: ЗАМАНЧА ҺӘМ ИННОВАЦИОН
ТЕХНОЛОГИЯЛӘР

Модераторы:

Кириллова З.Н., к.ф.н. доцент
Болгарова Р.М., к.ф.н., доцент
Салахова Р.Р., к.ф.н., доцент

Болгарова Р.М. (Россия, Казань) Особенности функционирования тюркизмов в сравнениях русского языка

Гареева Р.Р., Гизатуллина А.Ф. (Россия, Уфа) Инновационные педагогические технологии на уроках татарского языка

Гарифуллина Г.А. (Россия, Азнакаево) Логопедическая мнемотехника как средство активизации речевой деятельности детей

Гомәрова Г.А. (Россия, Казан) Туган телгә өйрәткәндә, заманча һәм инновацион технологияләре куллану

Гумерова Д.Р. (Россия, Казань) Дидактические игры как способ формирования лексико-грамматических категорий у школьников с особыми образовательными потребностями

Иманкулова Ж. С. (Казахстан, Алма-Аты) Обучение казахскому языку по международным стандартам

Исламгәрәева И. З. (Россия, Казан) Татар һәм инглиз телләренә өйрәтүдә онлайн платформалар

Исламова Э.А. (Россия, Казань) Принцип учета особенностей родного языка учащихся при изучении лингвистических дисциплин

Каюмова И.Ф., Мударисова Р.Р. (Россия, Ульяновск) Современные цифровые средства обучения языкам

Кәлимуллина Л.Ю. (Россия, Казан) Татар теле дәресләрендә заманча һәм инновацион технологияләре куллану

Кәримова Р.Г. (Россия, Казан) Татар теле дәресләрендә фигураль юнәлешләрне укыту үзенчәлекләре

Лукаш Л.В. (Россия, Ульяновск) Применение инновационных технологий на уроках русского языка и литературы в современной школе

Миргалеева Д.Р. (Россия, Казан) Инглиз теленә өйрәтүдә мультимедиа чараларын файдалану

Мөгьтәсимова Г.Р., Фәтхуллова К.С. (Россия, Казан) Телләренә заманча укыттык

Музафарова Л.И. (Россия, Нижние Вязовые) Цифровые образовательные ресурсы для изучения учащимися татарского языка

Нигметзянова А.Р., Садыкова А.М. (Россия, Казань) Внедрение компьютерных технологий в процессе обучения

Сәлахова Р.Р. (Россия, Казан) Татар теле дәресләрендә һөнәри сөйләм телен үстерү һәм камилләштерү чарасы буларак кроссвордлар (“Музыка” белгечлеген үзләштерүче студентлар мисалында)

Сөләйманова Х.Х., Кәлимуллина Р.Ш. (Россия, Казан) Телне өйрәнгәндә, яна технологияләр куллану

Талипова А.Г. (Россия, Нижние Вязовые) Применение инновационных технологий на уроках татарского языка и литературы в условиях современной общеобразовательной школ

Хаева-Хаметзянова В.Х. (Россия, Актаныш), **Фатхуллова К.С.** (Россия, Казань) Развитие коммуникативной одаренности учащихся гимназии

Хәйруллин И.Р. (Россия, Казан) Дәресләрдә мультимедиа технологияләр куллану

Хәмәтжанова Г.И. (Россия, Яшел Үзән), **Загидуллина Ә.Г.** (Россия, Тәтеш) Хәзерге татар теле укытучысы өчен онлайн инструментлар

Хөснетдинов Д.Х., Сәгъдиева Р.К. (Россия, Казан) Сәламәтлек саклау технологиясе нигезендә язучы телен өйрәнү

Шәехова Ф.Р. (Россия, Казан) Белемне кызыклы да, аңлаешлы да итеп бирү – заман таләбе

Шихабетдинова Г.Х. (Россия, Арча) Татар теленә өйрәтүдә заманча технологияләр куллану

4 СЕКЦИЯ

ТЮРКСКИЕ ЯЗЫКИ В МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ МӘДӘНИЯТАРА БАГЛАНЫШЛАРДА ТӨРКИ ТЕЛЛӘР

Модераторы:

Замалетдинова Г.Ф., к.ф.н., доцент

Исламова Э.А., к.ф.н., доцент

Алшейхо Газала Хасан (Сирия, Алеппа) Специфика гидронимов в турецком и татарском языках

Башарова Г., Халиуллина А.Г. (Россия, Уфа) Сопоставительный анализ переводов романа Марка Твена «Приключения Тома Сойера» на русский и татарские языки

Вершинина Т.В. (Россия, Уфа) Фразеологические единицы как отражение языковой картины мира

Гайнутдинова А.С. (Россия, Казань) Ортактюрк тили в современности

Гатауллина А.С. (Россия, Казань) Халык һәм автор җырлары

Гилязетдинова Г.Х., Абдрахманова Ю.Д. (Россия, Казань) Особенности путешествия как литературного жанра XIX века

Жамалетдинова Г.Ф. (Россия, Казань) Татар телендә хис-кичерешләренә тасвирлаучы концептлар

Зөфәрова Г.Ж. (Россия, Казань) Хәзерге татар һәм төрек телләрендә мөрәҗәгать итү алымнары

Илһамова Г.Ш. (Россия, Уфа) Төс белдерүче атамаларның мәгънәләренә төрләре

Мөгътәсимова З.А. (Россия, Казань) «Кара» компонентлы татар мөкальләренә лингвомәдәни анализ

Муталлимов Д.В., Муталлимова А.З. (Турция, Йозгат) Тюркские языки в межкультурной коммуникации (на примере турецкого языка)

Набиуллина Г.Ә., Рахматуллина Ф.К. (Россия, Казань) Синтаксические особенности прямого речевого акта обещания в татарском языке.

Насипов И.С. (Россия, Уфа) Особенности изучения татарской диалектологии в регионах Российской Федерации

Нәбиуллина Г.Ә., Илиясы С. (Россия, Казань) Татар һәм казах телләрендә сабуллашу гыйбарәләре

Нурмаймайти Нуэрсяти (Китай, Кульжа) Анализ форм пожеланий в уйгурском языке

Нурмөхәммәтова Р.С. (Россия, Казань) XXI гасыр русча-татарча һәм татарча-русча сүзлекләре

Сабиржанова Р.Р. (Россия, Казань) Сүз сәнгәтендә кешелек кыйммәтләренә бирелеше

Саде Бейза (Турция, Анкара) Характерные особенности использования компонентов-зоонимов в пословицах турецкого и татарского языков

Салахова А.Р. (Россия, Казань) Лексикографическое описание мифологического персонажа «дию»

Саматова М.Ә. (Россия, Бурнашево) Ясалма сүзләр системасында синоним, антоним, омонимнар

Сатгарова М.Р. (Россия, Казань) Татар телендә алынмаларның фонетик үзләштерелеше (кош атамалары мисалында)

Фәхриева Л.Х. (Россия, Казань) «Пушкин илә Лермонтовтан үрнәк алам...» (Г. Тукай әдәби мирасында «Пушкиннән моҡьтәбәс» ирекле шигырьләренен тель-стиль үзенчәлекләре)

Халиуллина Н.У., Басырова А.Р. (Россия, Уфа) Семантические особенности лексических параллелей в словаре Махмуда Кашгари “Диване лугат ит турк” и в татарском языке (на материале тематической группы “Природа”)

Халиуллина Э.У., Сираева А.А. (Россия, Кушнаренково) Функционирование концепта өй «дом» в памятниках древнетюркской письменности

Шаймердина Н.Г. (Казахстан, Астана) Взаимодействие казахского языка с кыпчакскими и огузскими языками в Казахстане